Ч. 213. Субота 22 вересня (5 жовтня) 1901. Рік XI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провінциї:

на цілий рік	К.	4·80
на пів року	„	2·40
на чверть року	„	1·20
місячно . .	„	—40

Поодиноке число 2 с.

З почтовою пересилкою:

на цілий рік	К.	10·80
на пів року	„	5·40
на чверть року	„	2·70
місячно . .	„	—90

Поодиноке число 6 с.

Вісти політичні.

(Рух виборчий в Чехах. — Угорщина против нової німецкої тарифи митової. — Вибори на Угорщині.)

Виборчий рух в Чехах дуже оживив ся, і обидва супротивні табори, ческий і німецкий, готовлять ся до завзятої борби. В Празі відбули ся довірочні збори молодоческого, а також і староческого сторонництва. На перших вивязала ся над рефератом дра Герольда про компроміс із Старочехами ширша розправа, по котрій всіма проти одного голосу згоджено ся на компроміс і виборчу відозву молодоческого сторонництва. На староческих зборах проводив др. Ріґер, а там потверджено компроміс, хоч з многих сторін вказувано на те, що число признаних Старочехам мандатів не відповідає значіню сторонництва. Також принято відозву староческого сторонництва. Однако переговори Молодочехів з аґрарниками розбили ся, як звіщають з Праги. Аґрарники домагали ся для себе 20 мандатів, а Молодочехи признавали їм лише 8. В молодоческих кругах числять на часткову побіду аґрарників, але не припускають, щоби Старочехи, мимо компромісу, здобули всі їм признані мандати. Наколиб в соймі не повело ся утворити спільного державно-правного клюбу, заснували би Старочехи окремий клюб. — Цікавий погляд про ческі вибори і можливі їх наслідки висловив недавно один християньско-социяльний (антисемітский) посол. Сказав він, що радикалізм побідив вже міжь Німцями ще перед виборчим боєм. Доказом того виборча відозва німецкого людового сторонництва, котра єсть великим моральним успіхом всенімців. Розходить ся тепер лише о те, щоби показати сьвітови, котре з радикальних німецких сторонництв тішить ся більшими симпатиями виборців. — Але при оцінюваню виборчого руху в Чехах треба й те мати на оці, що Німці в Чехах здавна мають нахил до всего скрайного, а при виборі своїх заступників они дуже необачні. Нігде бездомні політики не находять так легкого пристановища як в Чехах. Чи ческі Німці думають, що Німці з инших країв не уміють оцінити якости таких політичних безхатників? Чи ческі Німці не бачать того, що они з одної крайности впадають в другу? Чи они думають і сподівають ся, наклонити також инших австрийских Німців до такої політики колибаня? То їм доси не вдало ся та імовірно не вдасть ся. Впрочім покаже то небавом найблизша будучність, бо ті німецкі посли людовці, котрі заступають альпейскі краї, будуть приневолені скорше чи пізнійше заняти становище супротив виборчої проґрами німецких людовців в Чехах і показати свою масть. — Але й для инших німецких сторонництв в раді державній зворот німецких людовців в Чехах і їх найновійша проґрама так важні, що по скликаню ради державної будуть приневолені нею основно заняти ся. Що антисеміти не можуть згодити ся на ту проґраму, річ ясна. Те саме можна сказати про німецко-католицке сторонництво.

Budapesti Hirlap довідує ся, що президент кабінету Кольоман Сель в ноті до німецкого правительства в дуже ясний, а навіть острий спосіб виказав, що Угорщина на підставі тарифового проекту, проголошеного передчасно Німеччиною, не могла би з нею заключити торговельного договору. Проєктована тарифа митова не тілько з економічних мотивів неможлива до принятя, але також з важних поводів політичних. Коли німецке правительство грозить, що не допустить ввозу з Угорщини, то й Мадяри зроблять те саме з товарами німецкими, а навіть не перепустять перевозу їх до балканьских держав. Презес кабінету звертає увагу, що через те держави балканьскі кинуть ся в обнятя Росиї, а балканьский ринок, з таким трудом здобутий Німцями, стане тереном збуту для анґлійских і французких товарів. — Magyar Neмzet репродукуючи те донесенє додає, що оно в загальних точках згідне з правдою і в кождім разі заслугує на увагу.

Остаточний вислід угорских виборів доси ще не звістний. Після нинішних телеґрам вибрано доси 236 ліберaлів, 19 з сторонництва католицко-людового, 66 Кошутівців і сторонників Уґрона, 11 диких, 4 Словаків, 1 Серба і 1 демократа. Виборів тіснійших буде 16. Сторонництво ліберальне здобуло 13 мандатів а утратило 42; сторонництво католицке здобуло 8 а утратило 5, сторонництво Кошута зискало 11 а утратило 9, а партия Уґрона здобула 6 а утратила 1 мандат. Між вибраними суть ґр. Апоній і Зічи. Коломан Тиса упав против Кошутівця Барабаша. — Найсильнійшою партиєю по партиї правительственій буде в парляменті партия Кошута, котра одержала небувалу побіду. Новиною в теперішних виборах єсть побіда кандидатів славяньских, а іменно 4 Словаків і одного Серба. Доси Славяни не мали представителів в угорскім соймі. Кандидати социялістичні всюди перепали.

4)

Сільскі павуки.

(З польского — Клим. Юнош.)

(Дальше.)

Що-до зверхного вигляду, та пара представляла ярку суперечність. Мойсьо був непочесний, худий, згорблений, лице мав похоже на карту старого парґаміну, борідку подібну до купки трави, порудїлої на осінних слотах; натомість Малка була женщиною правдиво хорошою, а коли посесор з Затраченця згадував нераз о рожі з Сарону, то длятого, бо гадав, що Малка як раз до такої рожі подібна.

Знала о тім хороша купчиха дуже добре, і знала також, що урода в такім інтересі, як єї заїзд, де буває богато панів, нічо а нічо не шкодить, але противно деколи помагає.

Убирала ся також елеґантно, не дотикала таких товарів, котрі могли би забрудити її руки, і уміла на случай потреби моргнути оком і бути для гостий дуже приємною. Були то цілком невинні жарти, чисто торговельного значіня, і пан Мойсьо Фіш, хоч який великий заздрістник, признавав практичність тих жартів.

Знав дуже добре з книжок і з оповідань, що бували численні докази, що може вдіяти хороша женщина, хочби лиш пригадати дві Естери і Юдиту. Істория учить, що обі ті дівчата і третя вдовиця, мали дуже хороші очи, а володіли ними дуже зручно; їх погляди мали блеск грому і разом солодкість меду.

Скоро пані Малка мала також хороші очи і також уміла ними зручно користуватись, то питане, длячого не мала робити з них ужитку?

Їй і на гадку не прийшло утинати голову Голоференсови, передусім тому, що Голоференса не було, а по друге, з причини, що такий інтерес грозить кримінальним процесом — але завертати голову хочби молодому посесорови з Затраченця, уміла дуже добре.

То не малозначна річ. Янкель Бас знає, що від того посесора можна дешевше купити збіже під „Зеленим лебедем“ в присутности Малки, як заключуючи умову в чотири очи в Затраченци.

Янкель Бас має то до себе, що єсть справедливим чоловіком, — а не є глупий, — розуміє добре, що рука руку миє, тому від всіх інтересів, зроблених в заїзді, дає хороший гостинци баришівного.

Коли хто бачить в тім що злого, нехай єму око виплине, щоби не бачило за много.

Однако деколи Мойсьо Фіш не міг оперти ся поганому чувству зависти. Раз наприклад здавалось єму, що посесор з Затраченця надто пильно і щось за довго любує ся новою обручкою на руці Малки.

Почув Мойсьо, що кров в нім бурить ся, але поки-що не дав того по собі пізнати; аж вечером, коли вже в склепі і в заїзді утихло, коли гості порозїздили ся, осьмілив ся сказати до жінки:

— Слухай-но, Малка, мені прикро вимовити то слово, але....

— Що?

— Суть інтереси, котрих я не розумію.

— Велика новина! — відповіла жінка, — на десять інтересів є певне девять таких, котрих ти не розумієш!

— Маєш мене за дурня?

— Противно, уважаю тебе за дуже мудрого чоловіка, але твій розум придатний хиба до школи, а не до інтересів і до торговлі. Ти цілком на тім не розумієш ся.

— Перепрашаю тебе дуже.

— Нема за що, кождому лучить ся сказати дурницю, а ученому чоловікови найчастійше.

— Але я цілком....

— Всьо одно, я чи сяк, чи так, не дуже уважаю на твоє говорене.

— Малцю!

— Ну, чого ще хочеш? Дай мені вже спокій. Я змучена, цілий день був величезний рух, тепер хочу іти спати і відпочати.

— Я лиш...

— Ну, що, що? Кінчи вже раз твоє говорене, не цїди по півкватирка, вилїй відразу цілу кварту..

Новинки.

Львів дня 4 го жовтня 1901.

— Нині, яко в день імянин Є. В. Цісаря Франц Йосифа I. відбули ся у Львові в катедральних храмах торжественні богослуженя. В богослуженях взяли участь представителї властий і шкільна молодїж, вільна в сей день від науки. В лат. катедрі відправив богослуженє Впреосв. архієпископ Йосиф Більчевский. На богослуженю явили ся між иншими Є. Е. п. Намістник гр. Лев. Пінїньский, Є. Е. п. Маршалок краєвий гр. Стан. Баденї, Є. Е. президент вишого суду краєвого др. Ал. Тхоржвицкий, Є. Е. п. віцепрезидент краєвої ради шкільної др. Бобжиньский, шеф президияльного бюра Намістництва радник Двора п. Мавтнер і ин.

— Директором семинариї учительскої в Чернівцях, мужескої і женьскої, іменований професор реальної школи у Відни Михайло Купчинрюк.

— До львівскої духовної семинариї принято в понедїлок з львівскої архієпархії 34 кандидатів духовного званя вступаючих на перший рік богословія. Крім того надїлено цертифікатом 12 таких кандидатів, котрі не зложили іспиту зрілости. Ті одержали цертифікат на богословскі науки лише під услівєм, що піддадуть ся іспитови зрілости і в означенім речинци предложать митрополичій консисториї сьвідоцтво зрілости.

— Інавґурация року шкільного на тутешнїм университеті відбуде ся дня 10-го с. м. О годинї 9-ій перед полуднем буде відправлене в костелї сьв. Николая торжественне богослуженє, а відтак о годинї 10-ій відбуде ся інавґурация. Виклад в сїм році буде мати професор др. Рудольф Цубер на тему: „Задачі і методи ґеольоґії".

— З руского театру. В склад театральної дружини вступили сими днями на ново давнїйші артисти пп.: Кость Підвисоцкий, Ольшаньский і Вовчак.

— Огнї. В Германовичах під Перемишлем погорів фільварок п. Раковского з всїми припасами збіжа. — Ві второк дня 1-го с. м. о годинї 2-ій по полудни вибух огонь в Любачеві з невідомої причини в стодолї міщанина Лятошиньского на передмістю Велике завале. Сильний полудневий вітер перекинув сейчас полумінь на дальші будинки і до десятьох мінут вже двайцять домів критих соломою стояло в огни. Пожар ширив ся в сторону ринку і передмістя Мале завале. На телеґрафічне візванє прибули огневі сторожі з Олешич, Дахнова, Чесанова і Ярослава, також кинуло ся до ратованя і місцеве войско, однако ратунок був неможливий. В ринку лишила ся лиш полудньова сторона і дві каменицї по західній сторонї, решта вся згоріла. Вигоріла також улиця Мицкевича аж до аптики, котру уратовано. Погорів крім того суд і дві біжницї. Взагалї погоріло 30 домів католицких і до 200 жидівских. На щастє майже всї доми були обезпечені.

— Від п. Володимира Лаврівского одержуємо з просьбою о уміщене отсе оповіщене: В справах належачих до круга дїланя властий політичних уділяю поради правної. Зголошуватись прошу устно або письменно під адресою: Львів, улиця Хорущина ч. 7., офіцини, I. поверх, число дверий 11. Особливо для хлїборобів інформацій в справах войскових. Зовсїм безкористовно. — *Володимир Лаврівский*, емеритований ц. к. комісар повітовий.

— Важне для катихитів. Вже вийшов з друку „Практичний провідник" о. Е. Гузара, як має ся учити релїґії в I. клясї взглядно на 1 і 2 степени науки в народних школах. Всї, що учать релїґії, повинні купити собі тую книжку, котра продає ся по 1 коронї в книгарнї Шевченка і Ставропигійскій а з пересилкою о 10 сотиків дорожше.

— Наука руского язика і письменьства для дївчат, що ходять до не-руских шкіл, відбуває ся що суботи від 3-ої години пополудни в домі при Стрілецкій площі ч. 6 в партері в школї виділовій ім. Т. Шевченка. Виділ „Руского товариства педаґоґічного" звертає ся з уклінною просьбою до патріотичних родителїв і опікунів, щоби заохотили свої дїти ходити на сю науку, котрої хосенність повинна бути ясною кождому тямущому Русинови. Ся наука відбуває ся в трех курсах. На найвисшім курсї учить Вп. професор рускої ґімназиї др. Іван Копач.

— Движима азбука, — се прилад до образового представленя початкової науки читаня і писаня. Видав п. Григорий Блїй, емеритований управитель 6-кл. народ. школи у Львові. Комплет обнимає 76 букв, писаних на картонї, враз із пуделком до переховання і відповідною інструкцією та з приладом до уставленя букв. Цїна **8** корон; для учителїв народних і книгарень 20% рабату. Замовляти можна в канцелярії Товариства „Просьвіта" і в книгарни Ставропигійскій (улиця Руска, ч. 3) у Львові. „Движима азбука" повинна безусловно находитись в кождій народній школї.

— Знову касиєр. З Константинополя доносять, що касиєр тамошної аґентії австрийского Льойда, Рабль, застрілив ся з причини, що в касї відкрито брак великої суми гроший. Спершу говорено, що розходило ся лиш о 150.000 франків, а тепер показує ся, що брак доходить кругло до пів міліона.

— Нова недуга касиєрів. З Будапешту доносять, що касиєр тамошної міскої зелїзницї електричної, Адольф Гофер, повертаючи з філії анґлїйского банку з квотою 50.000 корон, нагле занедужав, і упав на улици непритомний. Коли его очутили, він замітив, що гроші пропали. Зпершу здогадувано ся, що готівку згубив, або що хтось его обікрав. Однако слїдство поліцийне викрило, що нагла „недуга" була удана, і що Гофер гроші сховав. Навіщено „грошевою недугою" касиєра арештовано.

— Вино на улици. Забавна пригода стала ся онегди на однїй із улиць у Відни для тих, котрих то нїчого не коштувало. В семій части міста, на Йозефштадтї, а на улици Шлессельґассе, їхав якийсь селянин і віз бочку молодого вина. Нараз роздав ся гук як би з моздїря, чіп вилетів з бочки а за ним зачало вибігати й молоде вино. Можна собі погадати що за радість настала для всїляких міских волоцюгів, що в однїй хвили знайшли ся коло бочки, мов би зпід землї виросли. Наставляли капелюхи і шапки, пригорщі і якісь старі вазонки і пили вино і пили а довкола них збігла ся кількатисячна товпа і дивила ся на то все, доки аж поліция не зробила ладу. Бідний селянин повіз лиш порожну бочку.

— Пригода артистки. Минувшої недїлї вечером зявив ся у берлиньскої артистки Б. в Берлинї міский послугач з візитовою картою від якогось ґр. Печнїкова, що приїхав з Петербурга і перебував вже кілька днів в Берлинї. На картї ґрафа було написано, що він „має честь" запросити артистку на вечерю до реставрациї при ул. під липами. Пізнїйше приїхав сам ґраф по панну Б. і завіз єї до реставрациї. При кінци вечері, коли вже вино зачало кров розгрівати, дав ґраф артистцї для

— Позволь менї прийти до слова....

— Чи я бороню? Приходи....

— Видиш.... я собі міркую, що ти за дуже сьмієш ся до того молодого посесора з Затраченця.

— Що ти сказав?

— Що за дуже сьмієш ся, за богато з ним розмавляєш, за красно дивиш ся на него.

— Ну, ну, а що більше? Говори відразу, викинь з себе всю злість, що в тобі кипить. Говори, що більше?

— Що має бути ще більше? Чи то мало?

— Певне, що дуже мало.

— Що ти кажеш? Отже то мало, що ти, статочна женщина, замужна, ведеш веселі розмови з таким посесором? Отже то мало, що ти до него сьмієш ся, і що дивиш ся на него?

— І то тобі не подобає ся?

— Нї.

— То дуже добре.

— Я твій муж, ти повинна мене слухати.

— Добре, добре, вже слухаю; побачиш, що тут буде за тиждень.

— Буде ярмарок.

— Як для кого.

— Для цїлого міста.

— Для нас нї; коли тобі не подобає ся, що я сьмію ся, розмавляю і дивлю ся на людий, то буду цїлий день плакати, схowаю ся на стрих, або до пивницї і не скажу до нїкого нї одного слова. Побачимо тодї, який будеш мати ярмарок і що уторгуєш.

— Таж я не хочу, аби ти мала ховати ся перед людьми; таж ми маємо склеп і заїзд.

— Я вже сама тепер не знаю, чого ти хочеш і найлїпше зробиш, як не будеш мішати ся в несвої річи.

— Прецї я муж.

— Я знаю, що ти є, а що я є, ти не розумієш. Найлїпше зробиш як підеш спати і перестанеш менї баламутити голову.

З тими словами енерґічна панї Малка випхала Мойся за двері — і на тім розмова скінчилась.

Мойсьо Фіш, хоч видрулений за двері не обидив ся і справедливо! Велика річ як женщина видрулить кого за двері, а до того власна жінка! Така річ порядного чоловіка нї свербить нї болить.

Викинула — нехай тїшить ся.

Мойсьо постелив собі, з причини горяча, перину на улици перед домом, на т. зв. підсїню, як то роблять в часї лїта взагалї всї старозавітні горожани Чорноголота.

Такий нічлїг дуже приємний; чоловік, положивши ся, заки засне, бачить над собою місяць, звізди і цїлий звід неба, чує, що лагідний вітрець холодить єму лице, чує рахкане жаб і ґуркіт млина, що нїколи не дармує.

Нераз силував ся пересьвідчити горожан бурмістр, що спанє під голим небом не згідне з публичною приличностию; доктор, дуже досьвідчений чоловік і незвичайно вправний в своїм званю, перестерігав, що то противить ся ґіґієнї: що при такім інтересї можна перестудити ся, набавити ся катару, трохи пропасницї, трохи горячки, або ще чого лїпшого.

Але горожани не слухали тих голосів. Їх дїди спали в лїтї в той сам спосіб, чомуж не мають так робити внуки?

Що неприличного в тім, що хтось спить на улици? Нехай той встидає ся, що цїлком в ночи не спить, упиває ся, гуляє, але статочний горожанин може спати хоч би насеред ринку. Нема що скривати в часї сну; скорше в день, коли залагоджує ся інтереси, коли обманює ся і крутить ся, закрилось би перед людскими очима, аби хто не підглянув.

Мойсьо Фіш положив ся на великій червоній перинї, але не міг уснути. Мучив его неспокій і якісь сумніви: поведенє жінки видалось єму дивним. Она нїби не робить і зробила доси нїчого каригідного, але деколи так виглядає, як колиб хотїла зробити дурницю.

Питанє отже, чи то правдивий намір, чи лиш так про око.

Коли лиш про око, то чомуж на питанє мужа не відповідає щиро, що то лиш така штучка, жарт, за котрим крпють ся дальші практичні, а глубоко обдумані пляни?

Муж повинен о таких тайних інтересах знати, як муж і як спільник цїлого маєтку. Може бути, що она робить лиш так про око, але також може бути злий намір — в такім случаю питанє, чому Малка не червонїє, коли муж глядить на неї?

Взагалї то дуже дивна женщина. Супротив мужа і супротив людий простих і бідних она така велика, така горда, пишна як цариця Саба, що свого часу їздила до царя Саломона; для якогось там посесора, що приходить до заїзду надзвичайно вічлива і чемна.

Коли в єї голові є намір, то на лици повинна бути краска — але она дивна. Коли розгнїває ся, тодї стає червона як смерть; здає ся, що єї лице то криштальна банька налита кровію, в котрій пливає пара страшно блискучих очий.

Мойсьо Фіш оглядав нераз таке видовище, а коли би его хто тодї спитав, де его душа, то не зумів би на то відповісти.

Звичайно, коли не гнїває ся, она блїда, а часом, як задумає ся, коли міркує і обчислює що, сидячи непорушно при столї, то видає ся як камінна фіґура.

Посесор з Затраченця добачив то і нераз при нагодї повтаряє:

проходоли цукорок і она зараз по тім так твердо заспула, що обудила ся аж о 4 год. рано в дорожці, котрої візник зажадав від неї, щоби она заплатила єму 9 марок за то, що він возив єї по місті. А в тім часі коли она спала в дорожці ось що діяло ся. Граф, казавши занести сплячу артистку до дорожки сів і сам з нею та поїхав до єї помешканя. По дорозі взяв від сплячої всї ключі, які мала при собі, отворив помешканє, і забрав з него всї дорогоцінности. Опісля поїхав з нею дальше, вийняв їй з ушій ковтки, здоймив з пальців перстенї, взяв портмонетку з грішми і висів з дорожки, а сплячу артистку лишив в ній саму. Всего разом украв у неї на 5000 марок.

— **Загадочний пташок** попав в руки калускої жандармериї. Як доносять з Калуша, арештував перед кількома днями жандарм на зелїзничій стациї якогось волоцюгу, підозріваючи єго о недавну крадіж в Рожнітові. В хвили, коли жандарм хотів волоцюгу придержати, той стрілив тричи до жандарма з револьвера, але хибив. Тоді жандарм пхнув єго баґнетом. Мимо того волоцюга стрілив до жандарма ще раз і покалїчив єму два пальці на руці. Волоцюга не вспів утечи а при ревізиї найдено при нім, як голосять два штилєти, револьвер, богато набоїв і мапу. По Калуши рознесла ся вістка, що то має бути італїяньский анархіст...

Господарство, промисл і торговля.

— **Ц. к. Дирекция зелїзниць державних** оповіщує: Австро-угорско-швайцарский звязок зелїзничий. З днем 1 жовтня 1901 входить в житє нова тарифа часть II. зшиток 4.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Віденъ 4 жовтня. Цісар прибув вчера вечером з ловів в Стириї до Шенбруна.

Віденъ 4 жовтня. Вечером приїхав сюди з Монахова румуньский король.

Будапешт 4 жовтня. Коломан Тиса заявив в лїберальнім клюбі, що не старає ся більше о мандат.

Віденъ 4 жовтня. Як зачувати, на однім з перших засїдань ради державної предложить правительство проєкт нового закона еміґрацийного на взорець нїмецкого такого закона, котрий має передовсїм зарадити надужитям зі сторони еміґрацийних аґентів. Цїлею того закона єсть також справити еміґрацийний рух на Триєсть замість на Гамбурґ як то було доси.

Льондон 4 жовтня. З Преториї доносять: Два анґлїйскі віддїли ударили під Маґатонек на Бурів, котрих побили. Бури зараз потім напали другий раз на відділ Кекевича, але по довшій борбі мусїли і тут уступити. Кількох Бурів убито, а кількох забрано до неволї. Як зачувати, між Бурами мав бути Делярей.

Льондон 4 жовтня. Правительственна London Gazette оповіщує розпорядженє міністерства о анексиї краю Ашантів.

Надіслане.

КОБЗАР. Вибір творів Тараса Шевченка для ужитку молодїжи. Цїна 1 зр. 20 кр. Під таким заголовком видало руске Товариство педаґоґічне книжку, котрої брак вже від давна відчував ся, а котрою можуть користувати ся не лиш молодїж шкільна, але всї, котрі хотять познакомити ся з житєм і творами нашого найпершого поета. Крім обширної житєписи і погляду на лїтературну дїяльність Т. Шевченка, котрий то вступ займає 78 сторін, додані ще до поодиноких поезий многі поясненя в нотках, котрі богато причиняють ся до зрозуміня поезий, їх краси і духа. Книжку сю можна дістати в рускім Товаристві педаґоґічнім у Львові, ул. Чарнецкого, ч. 26.

— Пані Малка то женщина з мармору.

Мойсьо не любить слухати таких слів, висказаних до єго жінки, але признає в дусї, що в тім є трохи правди.

Не могучи спати, задивившись в золоті звізди, що яснїють на синім небі, Мойсьо роздумує. Гадає над своїм подружєм і приходить до заключеня, що оно має свої добрі і злі сторони. Добрі, бо жінка веде знаменито інтереси, злі бо дуже горда супротив него, а надто вічлива для ріжних паничів, що бувають в склепі. І чого они властиво хотять?

Здавалось би, що коли хто потребує цукру, оселедців, чаю, сьвічок або иншого товару, то повинен прийти до склепу, сказати, чого жадає, заплатити, забрати справунок і іти до дому. Тимчасом він сидить, а по що він сидить? Аби розмавляти з Малкою.

А о чім з нею розмавляє? Очевидно не о поважних річах, лише о дурницях, о котрих порядний чоловік не повинен навіть гадати.

Він наприклад розмавляє о тім, що пані Малка єсть прекрасна женщина, що їй дуже до лиця в жовтій красці...

Бодай би сам дістав жовтачку, безвстидний!

Каже, що хороша дама з такими очима не повинна сидіти в Чорнім болоті! Цїкава річ, де она має сидіти і що кому до того, в якім місци она сидить!

А Малка слухає тих дурниць з великою увагою і сьміє ся. Длячого она сьміє ся?

— Чи то робить їй приємність, що хто плете дурниції, чи она така глупа, що любує ся в тім, що не має нїякого значіня? Атже здаєть ся, що не дурна женщина....

Дуже тяжко зітхав Мойсьо і не міг спати, перевертав ся на своїй постели, дивив ся уважно в звізди, немов би сподівав ся в них відповіди на томляче питанє, чому Малка сьміє ся?

Нїчого иншого лише в тім мусить бути рука злих духів, що безнастанно чатують на те, аби людям робити пакости.

Коли погадав о духах, з далека, з вежі церкви дав ся чути прикрий голос пугача, а рівночасно хмарка заслонила місяць, так що нагле потемнїло.

Отже Мойсьо прикрив голову під впливом мимовільного страху і небавом уснув. Однако сон не приніс єму успокоєня і то о чім думав на яві, маячилось ще в привидї.

Видів свій склеп, заїзд і три гостинні компати, а в найкрасшій з них посесора з Затраченця і Малку, дуже хорошу, дуже прибрану і дуже сьміючу ся.

Цїлою потїхою в тих прикрих снах було, що бачив при собі малого Абрамка, свого перворідного і одинокого сина, зїницю свого ока, свою надію і гордість.

Крім Абрамка більше дїтий не було, але Мойсьо не тратив ще надії, що завдяки заслугам єго предків і завдяки добрим радам одного побожного і справедливого ученого, всьо змінить ся на лїпше.

Тимчасом тїшив ся одинаком і з гордостию глядів на него.

Дитина мала пять лїт, а вже була незвичайно поважна і мисляча. Вже ходило до хайдеру і давало надію, що буде спосібне в рахунках і бистроумне.

(**Дальше буде**).

Видання
Руского педаґоґічного Товариства.

Образкові видання.

*Зьвіринець 20 сот. *Гостинець 20 сот. *Забавки 20 сот. *Менажерия 20 сот. *Робінзон Чайченка 80 сот., опр. 1 К. 10 сот. *Квіточка 40 сот. *Віночок 40 сот. Гете-Франко: Лис Микита (друге цїлком змінене виданє) 1 К., опр. 1 К. 30 с. *Мірон: Пригоди Дон Кіхота (друге виданє) 80 с., опр. 1 К. 30 с. *Наші зьвірята 80 с. *Дїточі вигадки ч. I. 60 с. *Дїточі вигадки ч. II. 60 с. *Забавки для дїтий 80 с. *Мала менажерия 70 сот. *Велика менажерия 80 с. *Нашим дїтям ч. I. 80 с. Нашим дїтям ч. II. 80 с. *Казки Андерсена ч. 1, 2, 3, 4, 5 по 50 с., опр. разом 2 К. 90 с. *Казки народнї ч. 1 і 2 по 50 с., опр. разом 1 К. 30 с. *Байки Брянчанінова 30 с. *Байки братів Ґрімів 50 с.

Видання без образків.

***Читанка** ч. I., II., III., IV. оправні по 40, без оправи по 20 с. ***Китиця желань** 2, розширене виданє 40 с. ***Ів. Франко**: Абу Каземові Капцї 40 с. ***Ів. Франко**: Коли ще зьвірі говорили, казки для дїтий 80 с., опр. 1 К. 10 с. **Учитель** на р. 1890—1900 по 4 К. **Дзвінок** з р. 1892—1900 по 6 К. ***Ів. Левицкий**: Попались. Різдвяні сцени 20 с. ***Вол. Шухевич**: Записки школяря 40 с.; Від Бескида до Андів 20 с. ***В. Чайченко**: Олеся; Комар; Два оповіданя по 10 с.; Дума про княгиню Кобзаря 10 с. **О. Нижанковский**: Батько і мати, двосьпів з фортепяном 20 с. ***Леоніда Глібова**: Байки 10 с. ***Днїпрової Чайки**: Казка про сонце та єго сина; Писанка по 10 с.; Коза дереза 1 К. 60 с. **Мапа** етноґрафічна Руси-України 1 К. 20 с. **Гордієнко**: Картагинцї і Римляни 40 с. ***Юлїй Верне**: Подорож довкола землї 1. Кор. 20 сотиків, оправлена 1 Кор. 30 сот. **Барановский**: Приписи до іспитів 40 сотиків. ***Молитвенник** народний 30 сот., в полотно оправлений по 40 сот. **Др. А. Кельнер**: Коротка історія педаґоґії 1 К. 20 с. ***Василь В-р** Джонатан Свіфт. Подорож Ґулївера до великанів 50 с. **Василь**: Подорож Ґулївера до краю Лїліпутів 50 с., опр. 64 с. **Остап Макарушка**: Короткий огляд руско-укр. письменьства 30 с. ***Мальота**: Без родини 80 с., опр. 1 К. 20 с. **Віра Лебедова**: Гостинець дїтям 50 с. **Віра Лебедова**: Малі герої 50 с., опр. 70 с. **Др. Мандибур**: Олїмпія 70 с. **Сальо**: Непос, учебник для III кляси ґімназ. 1 К. 30 с. ***А. К.**: Робінзон неілюстрований 20 с. **Kokurewicz Józef**: *Podręcznik dla kancelaryi szkolnej* 1 К. **Др. Мих. Пачовский**: Замітка до науки рускої мови 60 с., Билини і думи 20 с., Народні Думи з поясненями, I. ч. 64 с. ***Тарас Шевченко**: Кобзар 2 К. 40 с., опр. 2 К. 80 с., в полотно 3 К. 10 с., *Кобзар для дїтий 40 с. ***Ів. Спілка**: На чужинї 40 с., опр. 54 с. **А. Глодзїньский**: Огород шкільний 1 К. 20 с. **Мих. Коцюбиньский**: Оповіданя 40 с., опр. 54 с. **Олекса Катренко**: Оповіданя 40 с., опр. 54 с. **Стефан Пятка**: Дарунок для дїтий 40 с., опр. 60 с. **Стефан Пятка**: На прічках, оповід. 30 с. опр. 44 с. **Оповіданя** для дїтий 40 с., опр. 54 с. **Картки** з історії України-Руси. 40 с. **А. Кримский**: Переклади 40 с., опр. 44 с. **А. Пушкін**: Байки 30 с. **D. N. Мамина-Сибіряка**: Дитячі оповіданя 30 с., опр. 44 с. **Марта Борецка** істор. оповід. 64 с., опр. 84 с. **Марко Вовчук**: оповіданя I. часть 30 с.; опр. 44 с. **Поеми О. Кониського**: 30 с., опр. 44 с. **Гр. А. Толстой**: Казки 40 с., опр. 54 с. Покарана Лож, комедийка Кучальскої 20 с., опр. 34 с.

Книжки, назначені **зьвіздкою**, *апробовані Радою шкільною* на нагороди пильности, а „Огород шкільний“, поручений до бібліотек шкільних.

Дістати можна в книгарні Наукового Товариства імен. Шевченка, ул. Чарнецкого, ч. 26. і в книгарни Ставропиґії.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

ІНСЕРАТИ.

З друкарнї В. Лозиньского — під зарядом В. І. Вебера. (Телефона число 569)